

Даалгъврта ик кӧдлмш

Советск Союзд ик-бичкн болвчи, цуг келн-амтн эврән бийснь йосан бӑрдг зӧвиг СССР-н Конституцар батлгд-сми. Эннь тегӑд оln-амтн хоорндан ах-дӱ болдж иньгллгн-нӑ государственн янзин негӑнӑгнь болсн деерӑн, СССР-н государственн кев-кецин нег чинртӑ гисн авц-бӑрц болдж, тер келн-амтн улсин эдл-ахун, политическ болн культурн ӧсл теткнӑ.

Тегӑд, мана орн-нутгин келн-амтн, эврӑннь тӧрскн келӑр сургӱль-эрдм дасдж, газет, дегтр гаргӑдж, ду-биигӑн ӧргджӱлнӑ.

Коммунистическ партин болн Советск правительствин оln-амтндӑн, телн дунд хальмг улст тасрхан уга ӧгдг килмджин ниячӑр, Хальмг танӑгч токтагдӑд, теруӑнӑ хӧбннь СССР-н Деед Советин Президиумин Указар мана Хальмг танӑгч Хальмг Автономн Советск Социалистическ Респуб-ликд хуврӑгдв.

Эн байрта зӑнӑг у-ӧргн хальмг теегӑр кӱнӑкндж нисӑд, цуг кӱч-кӧлсчирин ӧргмджинь икдӱлдж, зӱркинь буль-глулад, кедж-кӱцӑджӑх тӧр-мӱдӑн улм шунлттагӑр кӱцӑ-хур эдниг зӧрӱлдж, социали-стическ дӧрлдӑнӑ залинь кӱч-тӑ кевӑр падрулв.

Тегӑд чигн мана республи-кин кӱч-кӧлсчир, партинь болн правительствиннь килмджд кемдӑн угагӑр хандж шу-над, орн-нутгтан орулдж ӧгх 7 сай пуд буудянь зураг, ца-гаснь ӧмн кӱцӑчкӑд, эв-ар-гӑн, кӱчн-чидлӑн тоолад, ӧд-дӑн шин даалгъвр авад, теруӑн деернь немр 3 сай пуд буудя Тӧрскндӑн белглв.

Республикан авад эндр дӱр-жӑх хальмг оln-амтнд бас нег ик байрта зӑнӑг ирв. РСФСР-н Деед Советин Пре-зидиум эврӑннь Указарн Халь-мг АССР-н Деед Советд эн джилин октябрин 19-д сунь-гъвр кехми гисн, мана респуб-ликин цуг кӱч-кӧлсчириг— малчириг, тосхачириг, загъсчир-иг, механизормулиг йир икӑр байрлулдж, кеджӑсн кӧдлмшиннь урмдинь ӧскв.

Ӧдгӑ цагт республикин райо-дар эн темдгтӑ ӧдриг кӱч-кӧлснӑннь диилврӑр тосхин

кергт, кӱч-кӧлсчир социали-стическ дӧрлдӑг ӧргӑр дел-грулдж, Тӧрскнӑннь ӧмн авсн даалгъвран кенъ болвчи кӱ-цӑлдж, мана орн-нутгт комму-низм тосхн ноолданд теруӑгӑрн немр ӧгх ухан-седклтӑ цугӑр шунджацхана.

Каспийск района загъсчир орн-нутгтан орулдж ӧгх 33 минӑгн центнер загъсна зу-раг цагаснь ӧмн кӱцӑхин кер-гт, намрин сорг эклсн тӱруӑн ӧдрӑснь авн дӧрлдӑнӑ залиг падрулдж улмар шунад, тӱруӑн хойр ӧдр 2000 центнер загъс анънв. Нег ставной шӱӱгӱл ӧдртӑн 4 центнер загъс ӧгчӑнӑ.

Юстинск района хӧбчир сен-тябрин 1-д отхта хӱрсх госу-дарствд орулдж ӧгх джилӑ зурагӑн 102,6 процентд кӱ-цӑв. Эн хӱрсхсин 80 процентнь ӧддӑн чинртӑгӑр ӧггддж. Хӧбчир кӱчн-чидлӑн болн эв-аргӑн тоолад зурагӑсн ӱлӱ 4500 хӱрсх орулдж ӧгх болдж даалгъвр авб.

Западн, Яшалтинск райодин, Элст балгъсна зӑрм колхоз-муд намрар тӑрӑ тӑрлгӑнд сӑ-белдвр кегӑд, эн кӱндтӑ болн чинртӑ кӧдлмшиг эклчкв. Эн темдгтӑ ӧдриг уктдж механи-затормуд ахр цагин эргид, ӧддӑн агротехническ кемдӑнд намрин тӑрӑ тӑрлгӑн тӧгсӑхӑр бӑӑнӑ. Тер мет, промышленн предприятиясин кӧдлмшчир ӧр-гӑр дӧрлдӑ бас делгрулджӑнӑ.

Иим ӧддӑн ӧргмджиг пар-тийн, профсоюзн, комсомольск организац олзлдж, авсн со-циалистическ даалгъвран кӱ-цӑхӑр кӱч-кӧлсчирин шунлт-инь зӧрӱлх зӧвтӑ.

Эн тускл цӑӑлгъврин кӧд-лмш кедг улст ик чинртӑ тӧр-тӑвгдсн бӑӑнӑ. Эдн кӧдлмшчир дунд фермин, бригадин, зве-нон тодрха ӱлгӱр олзлдж, нӱӱрт йовх улсин дамшлт орлулдж цӑӑлгъвр кехлӑ сӑн болхнь лавта.

Эврӑннь республикин Деед Советд суньгӱлгӑн—ик кӱнд-тӑ тӧр. Эн ӧдриг кӱч-кӧлснӑ шин диилврмӱдӑр тосх а р-шунх—цуг мана оlnа керг, юнӑгд гнхлӑ, мана респуб-лик ах-дӱ болгч советск оln келн-амтнӑ ӧрк-бӱлд нег ӱрнӑ болдж, цааранднь улмар сӑӑх-рдж, цецгӑлхинь эн тоот теткн зӧвтӑ.